

Kela|Fpa[®]

Mikä muuttuu Kelan etuuksissa 2024?

Työttömyysturvan, yleisen asumistuen ja perustoimeentulotuen muutokset

Pasi Pajula, toimeentuloturvaetuksien osaamiskeskuksen päällikkö

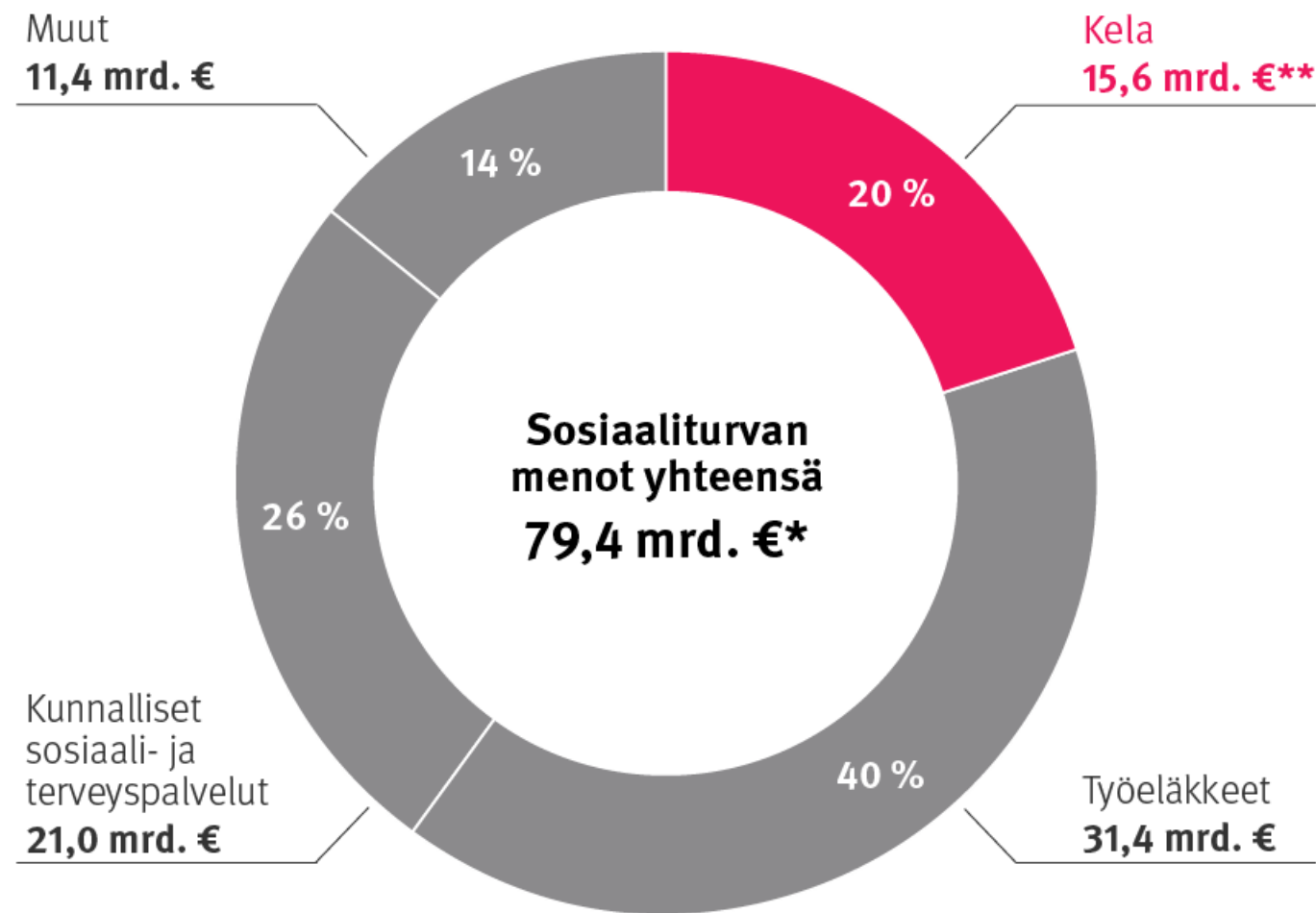
Kelan etuusmenot ovat noin viidennes kaikista sosiaaliturvan menoista

Kelan etuuksien osuus sosiaaliturvan menoista 2022

*Arvio

**Kela maksoi lisäksi opintoetuuksia 0,65 mrd. euroa. Nämä eivät sisälly sosiaaliturvan menoihin.

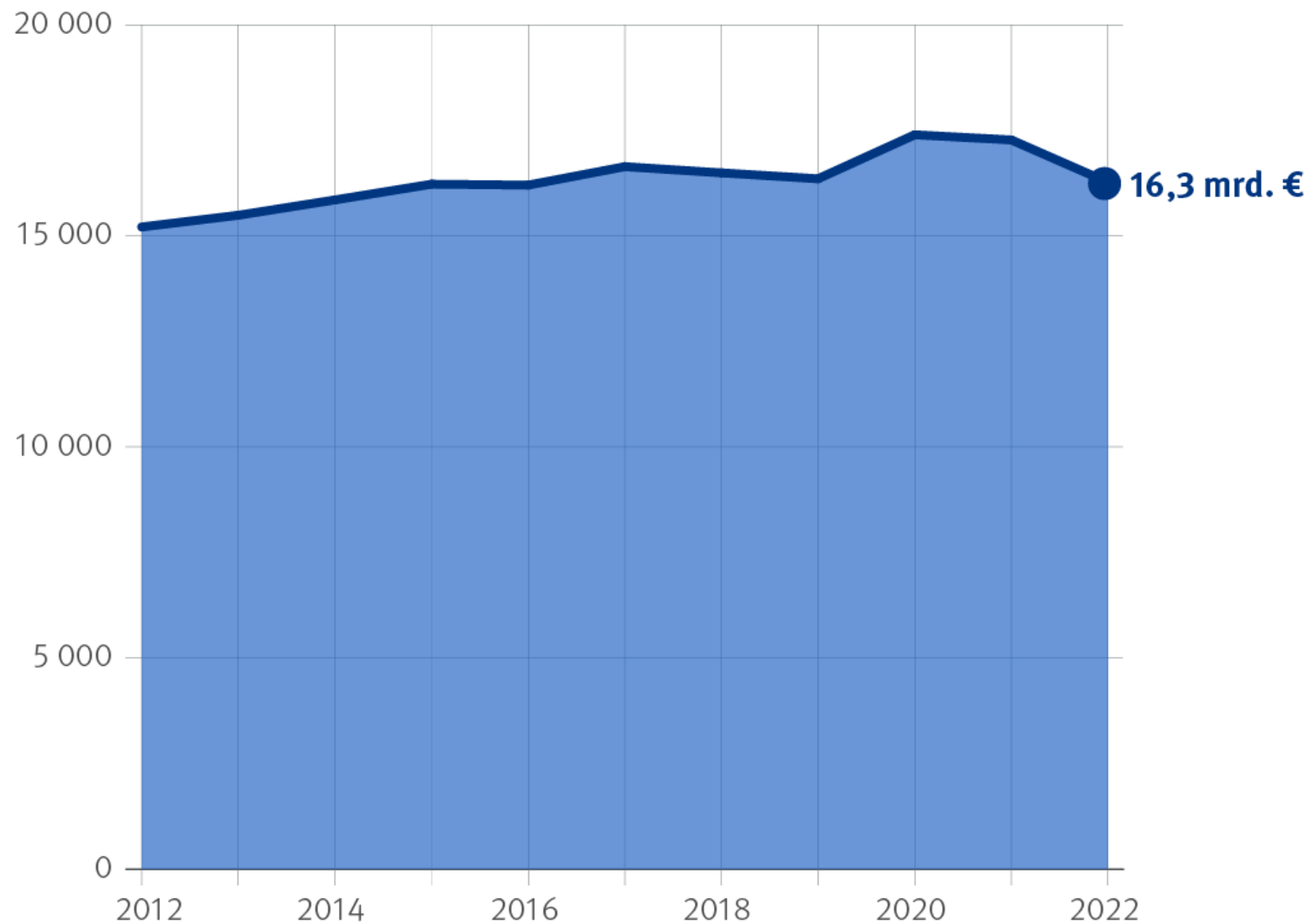
Huom. Vain osa sosiaaliturvasta rahoitetaan suoraan valtion budjetista. Esimerkiksi työeläkkeet rahoitetaan pääasiassa työeläkemuksilla. Kelan etuuksista vajaat 30 prosenttia rahoitetaan vakuutettujen ja työnantajien lakisääteisillä maksuilla, kuten sairausvakuutusmaksuilla.



Kelan etuusmenot palasivat koronakriisiä edeltävälle tasolle

Kelan etuusmenot yhteensä vuosina 2012–2022, vuoden 2022 rahana

Miljoonaa euroa



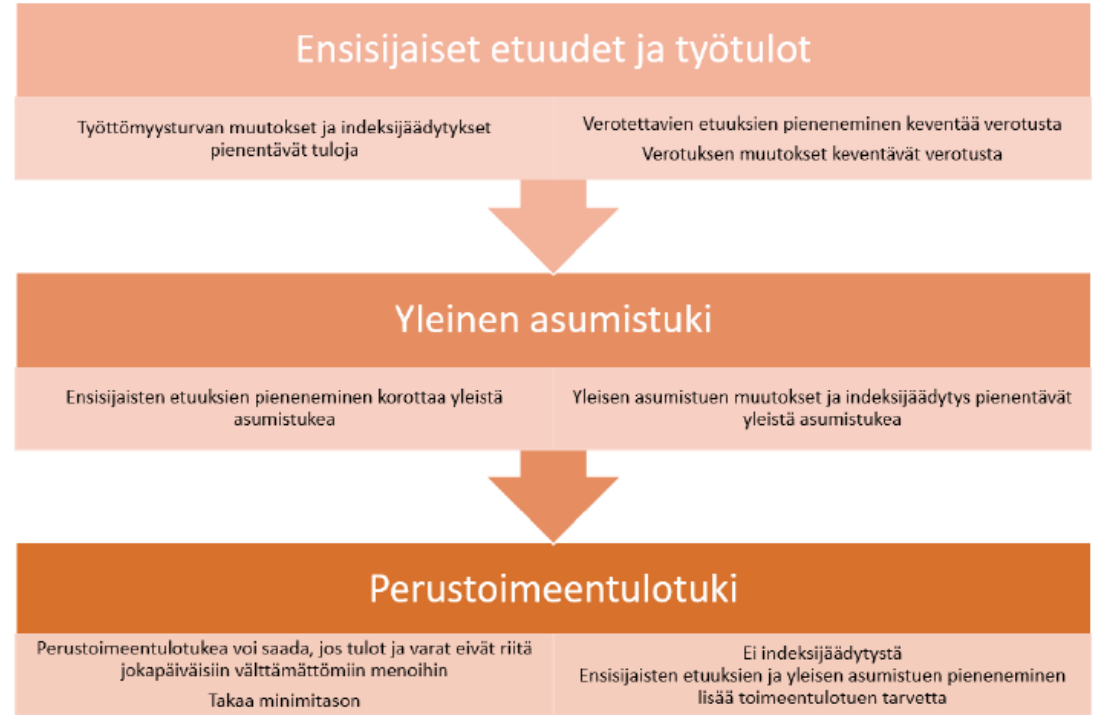
Grafiikka: Kela

Lainmuutokset 2024: Toimeentulo eri perhetyypeissä

- Koko väestöstä
 - 49 % kuuluu kotitalouksiin, joissa muutokset kasvattavat käytettävissä olevia tuloja.
 - 36 % kuuluu kotitalouksiin, joiden tuloissa ei merkittävää muutosta.
 - 14 % kuuluu tuloja (vähintään 1 %) menettäviin kotitalouksiin, jotka ovat pääsin kolmessa pienituloisimmassa tulodesiilissä.
 - 3 % kuuluu tuloja yli 10 % menettäviin kotitalouksiin.
- Perhetyypeittäin
 - Suurimmat vaikutukset kohdistuvat nuoriin yhden hengen talouksiin, joista 16 %:lla käytettävissä olevat tulot pienenevät yli 10 %.
 - Lapsiperheisiin kohdistuvat vaikutukset ovat pienempiä kuin työikäisiin lapsettomiin kotitalouksiin.
 - Yksinhuoltajissa häviäjiä on myös suuri osuus, mutta suuret tulomuutokset eivät ole yleisiä.

Mistä vaikutukset johtuvat? 1(2)

- Vaikutukset opiskelijoihin
 - Asumistuki muodostaa merkittävän osan opiskelijoiden toimeentulosta, joten myös tuen leikkauksella merkittävä vaikutus
 - Opiskelijat ovat jo lähtötilanteessa pienituloisia, joten muutokset ovat suuria suhteessa tuloihin.
 - Toimeentulotuki ei kompensoi tukimuutoksia opiskelijoilla.
 - Opintolaina ei ole mukana peruslaskelmassa.
- Vaikutukset ansioturvan saajiin
 - Useat työttömyysturvan muutokset kohdistuvat yksinomaan tai pääasiallisesti ansiopäivärahan ansioosiin.
- Vaikutukset Kelan työttömyysturvan saajiin
 - Tukimuutokset (lapsikorotusten poisto ja asumistuen leikkaus) vaikuttavat, mutta toimeentulotuki lieventää vaikutuksia enemmän kuin opiskelijoilla ja ansioturvan saajilla.



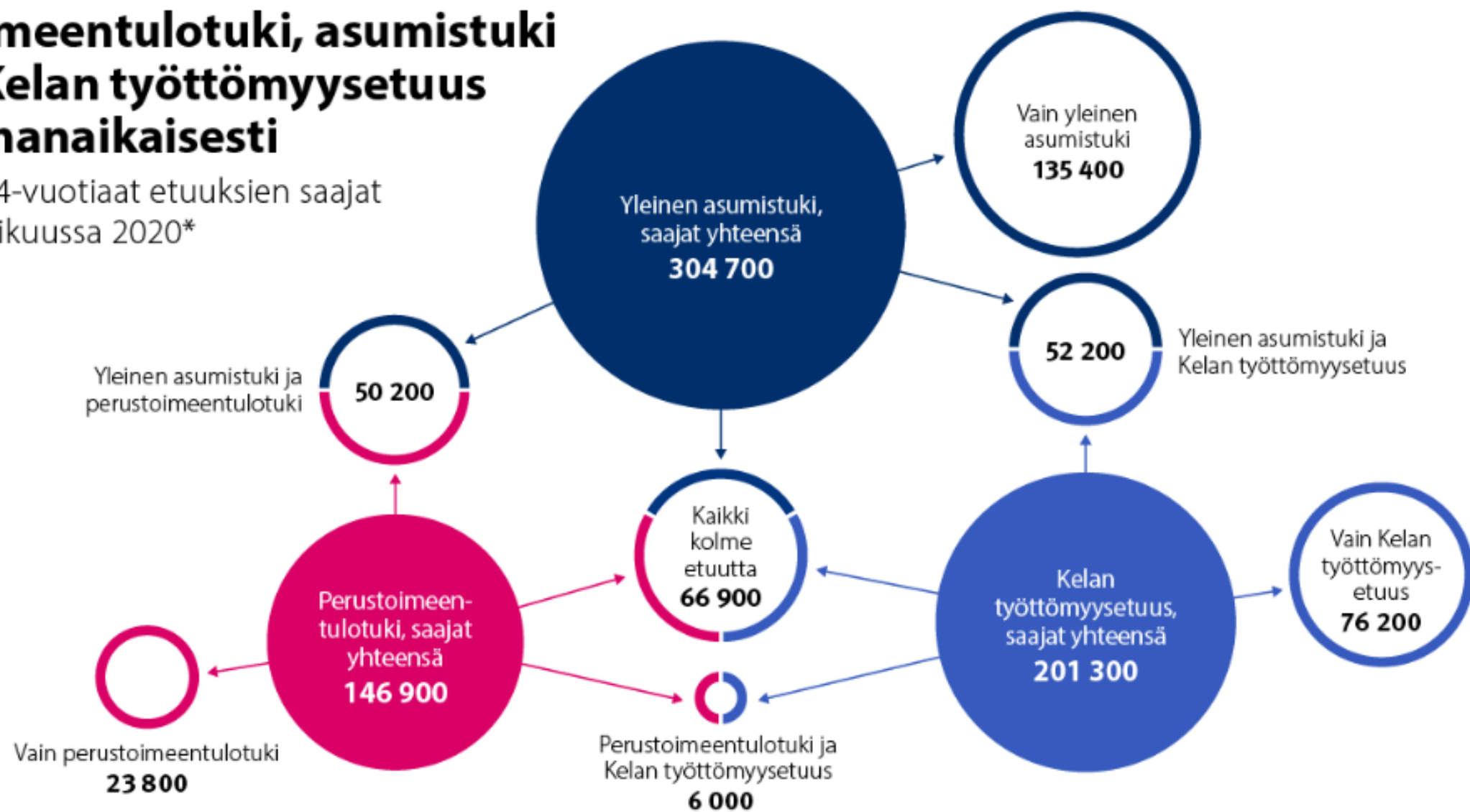
Kuvio 1. Keskeiset vaikutusmekanismit

Mistä vaikutukset johtuvat? 2(2)

- Lapsikorotusten poistumisesta huolimatta vaikutukset lapsiperheisiin ovat pienempiä kuin työikäisiin lapsettomiin kotitalouksiin.
 - Kahden huoltajan lapsiperheissä työttömyysturvan osuus tuloista on pienempi kuin muissa perhetyypeissä, koska molemmat harvoin yhtä aikaa työttömänä tai työelämän ulkopuolella.
- Muutosten laajuudessa eroja, esimerkkejä:
 - Yleisen asumistuen korvausasteen laskeminen 80 prosentista 70 prosenttiin kohdistuu pysyvästi kaikkiin yleisen asumistuen saajiin.
 - Omistusasumisen tuen poisto vaikuttaa varsin voimakkaasti, mutta rajattuun kohdejoukkoon.
 - Omavastuupäivien lisääminen työttömyysturvassa vaikuttaa laajaan joukkoon, mutta vain tietyssä ajankohdassa.
- Tulojen kasvu johtuu pääasiassa verotuksen kevenemisestä sekä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksutason laskusta.

Toimeentulotuki, asumistuki ja Kelan työttömyysetuus samanaikaisesti

18–64-vuotiaat etuuksien saajat helmikuussa 2020*

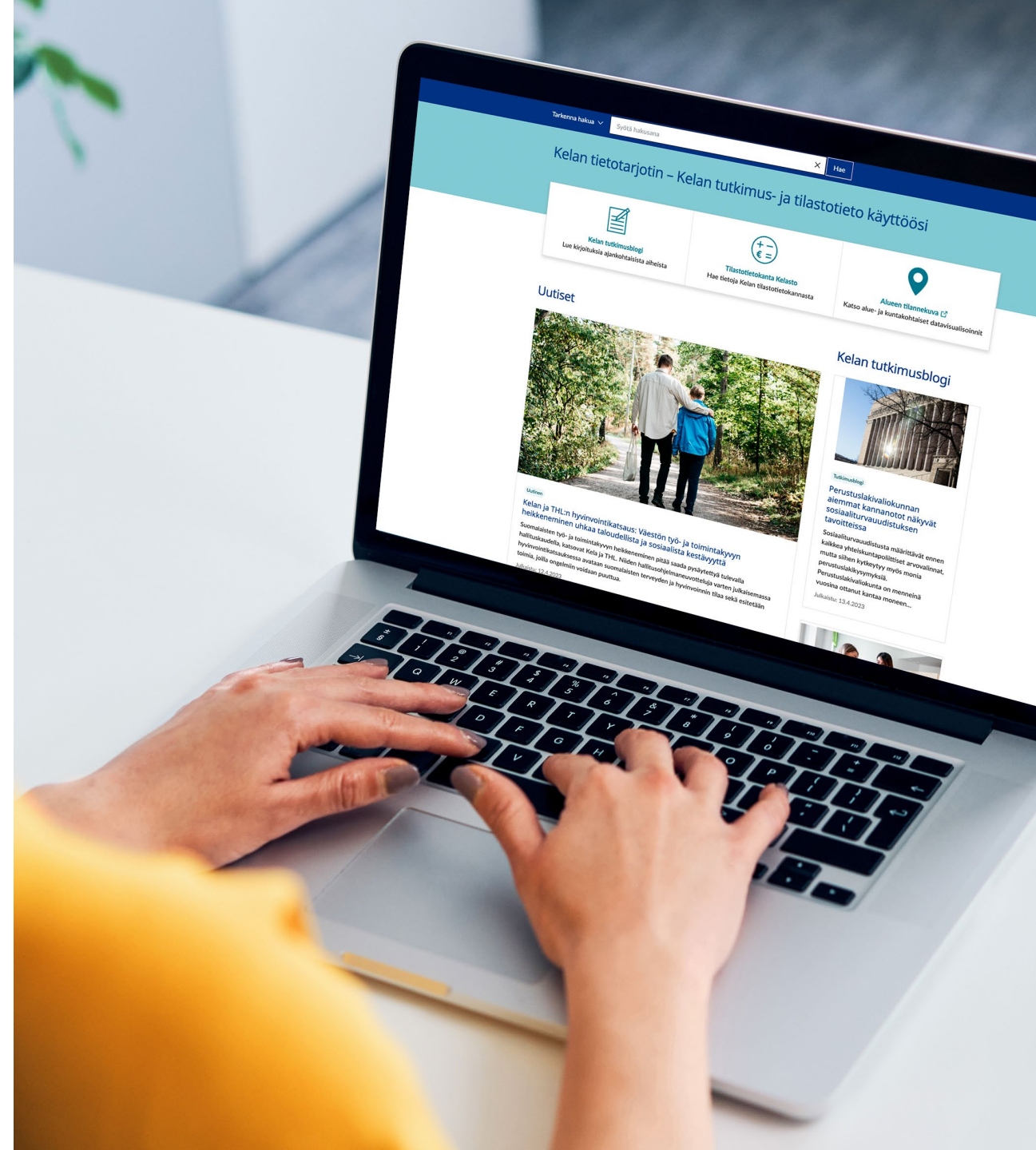


*Saanut jotain kolmesta etuudesta, mutta ei opintorahaa. Perustoimeentulotuen ja yleisen asumistuen saajiksi huomioitu hakijat ja heidän puolisonsa.

Tutustu Kelan tietotarjottimeen

- Kelan tutkimusjulkaisut
- tutkimusblogi
- tietopaketteja eri etuuksista
- tilastotietokanta Kelasto
- Kelan tilastojulkaisut
- Kansallinen terveystietopaketti
- Hyvinvointialueiden tietopaketti
- Alueen tilannekuva

www.tietotarjotin.fi



Kela|Fpa[®]

Näin työttömyysturva muuttuu 2024

juristi Antti Ristimäki

Lainmuutokset vuonna 2024

Ostavastuu aika	Lomakorvauksen jaksotus	Suojaosa
Ostavastuu aika palautuu viidestä päivästä seitsemään päivään. Voimaan 1.1.2024.	Kokoaikaisen työsuhteen päättyessä maksettava lomakorvaus siirtää työttömyysetuusoikeuden alkamisajankohtaa. Voimaan 1.1.2024.	Työttömyysetuuden sovittelun 300 euron suojaosa poistuu. Voimaan 1.4.2024.
Lapsikorotus	Työssäoloehto	Vuorotteluvapaa
Alaikäisten lasten huoltajille maksettava työttömyysetuuden lapsikorotus poistuu. Voimaan 1.4.2024.	Työssäoloehto muuttuu tuloperusteiseksi ja pitenee 12 kuukauteen. Palkkatukityö ei pääsääntöisesti kerrytä työssäoloehtoa. Voimaan 2.9.2024.	Vuorotteluvapaa lakkautetaan. Viimeistään 31.7.2024 aloitetut vapaat voi pitää loppuun.

Omastuuajan pidentäminen

- Omastuuaja tarkoittaa työttömyyden alussa olevaa **jaksoa, jolta ei vielä makseta etuutta**. Omastuun määrä on vuosien varrella ollut vaihtelevasti viittä tai seitsemää täyttä työttömyyspäivää vastaava aika.
- Viimeisin kesto koskeva muutos tuli voimaan vuoden 2018 alussa, jolloin otettiin käyttöön niin kutsuttu työttömyysturvan aktiivimalli. Tuolloin etuusoikeuden alun omastuuta lyhennettiin seitsemästä päivästä viiteen päivään.
- Kun aktiivimalli sittemmin kumottiin, omastuuajaa ei pidennetty takaisin seitsemään päivään.
- Omastuuajan tarkoituksena on mm. kannustaa hakemaan uutta työtä jo irtisanomisaikana niin, ettei työsuhteiden väliin jäisi työtöntä aikaa.

Ostavastuuauka pitenee seitsemään päivään

- Vuoden 2024 alusta lähtien peruspäivärahaa ja työmarkkinatukea voidaan maksaa sen jälkeen kun henkilö on ollut työttömänä työnhakijana yhteensä **seitsemää** täyttä työpäivää vastaavan ajan enintään kahdeksan peräkkäisen kalenteriviikon aikana.
- Muutoin omavastuuaukaa koskeva sääntely pysyy ennallaan.
- Mahdollinen lomakorvauksen jaksotusaika siirtää omavastuuajan alkamista.
- Omavastuuauka on viiden sijasta seitsemän päivää, **jos ensimmäinen omavastuuaukaa kerryttävä päivä on 1.1.2024 tai sen jälkeen.**
 - Esimerkiksi työttömyyden alkamisen ajankohdalla, työsuhteen päättymisellä tai sillä, miltä ajalta työssäoloehto täyttyy, ei ole merkitystä asiassa.

Lomakorvauksen jaksottaminen

- Lomakorvauksen jaksotus tarkoittaa, että jos työttömäksi jäävällä on työsuhteen päättyessä pitämättömiä lomia, niistä maksettu korvaus **siirtää työttömyysetuusoikeuden alkamista eteenpäin**.
- Jaksotus tehdään siten, että työttömäksi jäävän henkilön saama **lomakorvaus jaetaan hänen viimeisimmän työsuhteensa päiväpalkalla**. Näin saadaan niiden päivien lukumäärä, jotka siirtävät työttömyystukioikeuden alkamista eteenpäin.
- Jaksotus koskee lomakorvausta, joka maksetaan **yli kaksi viikkoa kestävästä kokoaikatyöstä** päättyessä.
- Lomakorvaus jaksotetaan, jos työsuhde päättyy **1.1.2024 tai myöhemmin**.

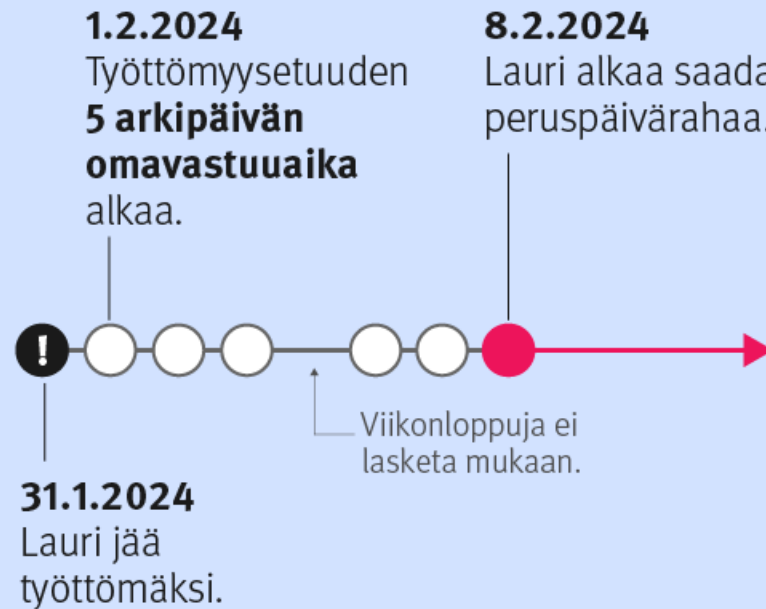
Oikeus työttömyys- turvaan alkaa nykyistä myöhemmin



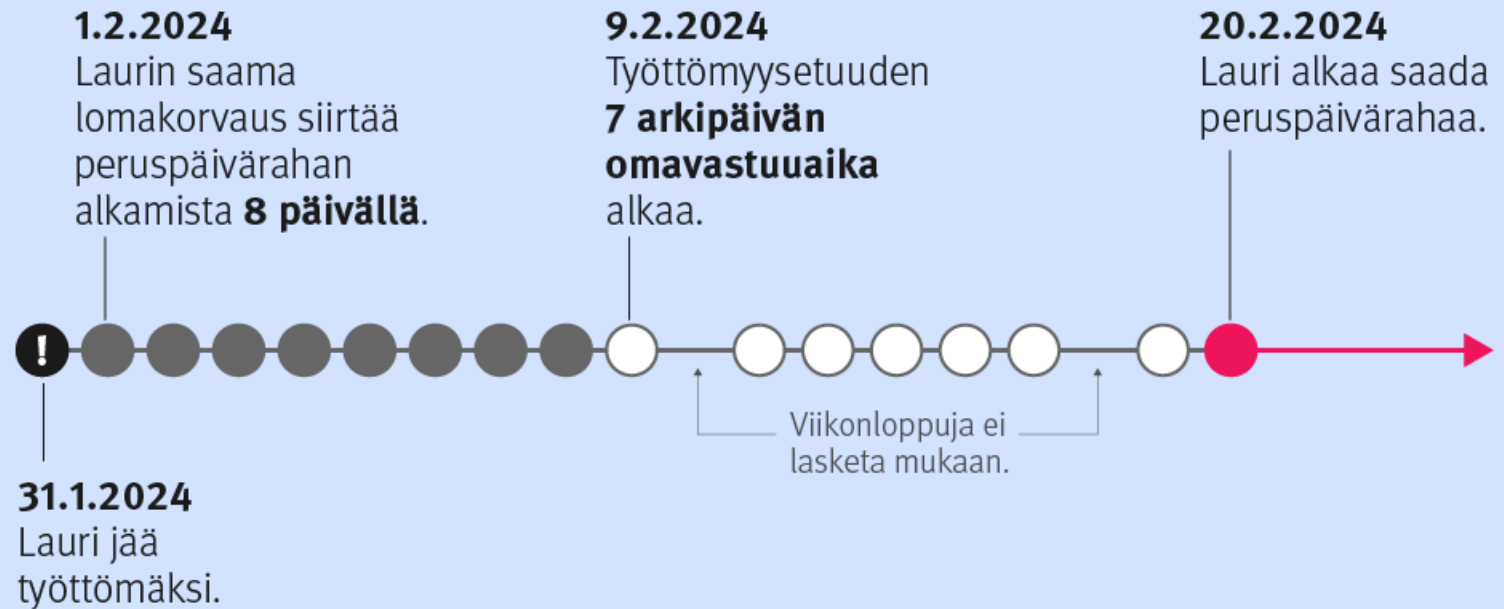
Lauri

Jää työttömäksi kokopäivätyöstä 31.1.2024.
Saa työsuhteen päättyessä lomakorvausta 650 €.

Ennen lakimuutosta



Lakimuutoksen jälkeen 1.1.2024 alkaen



Soviteltu työttömyysetuus

- Työnhakija voi saada soviteltua työttömyysetuutta, jos hän:
 - saa tuloa osa-aikatöistä, jonka työaika on enintään 80 % kokoaikatyön ajasta.
 - saa tuloa tilapäisestä, enintään 2 viikkoa kestävästä kokoaikatyöstä
 - tekee lyhennettyä työpäivää lomautuksen vuoksi
 - saa tuloa sivutoimisesta yritystoiminnasta
 - aloittaa yritystoiminnan työttömänä
 - työllistyy yritystoiminnassa enintään 2 viikkoa.

Tulot vähentävät etuuden määrää

- Työttömyysetuuden sovittelu tarkoittaa sitä, että **tulot otetaan huomioon etuuden määrässä**. Etuus maksetaan sovittelukaksittain eli kuukauden tai neljän viikon välein.
- Palkka vaikuttaa sillä **sovittelukaksolla, jonka aikana se maksetaan**.
- Nykyään sovitellussa etuudessa on **suojaosa eli rahamäärä, joka ei vähennä etuuden määrää**. Suojaosa on 300 euroa, jos etuus maksetaan kuukauden välein, ja 279 euroa, jos etuus maksetaan neljän viikon välein.
- Jokainen suojaosan ylittävä euro vähentää etuutta 50 senttiä.

Suojaosa poistuu 1.4. alkaen

- Suojaosaa ei sovelleta enää sovittelujaksoilla, jotka alkavat **1.4.2024 tai sen jälkeen**.
- Suojaosan poiston jälkeen etuuden **sovittelu alkaa ensimmäisestä ansaitusta eurosta** siten, että ansaittu euro vähentää työttömyysetuutta 50 sentillä.
- Muilta osin soviteltua työttömyysetuutta koskeva sääntely säilyy ennallaan, eli esimerkiksi osa-aikaista työtä tai lyhytkestoista kokoaikatyötä voi edelleen tehdä samalla, kun saa työttömyysetuutta.
- **Työskentely on jatkossakin kannattavaa**, koska vain puolet ansaituista tuloista vähentää työttömyysetuuden määrää.

Työttömyysturvan suojaosa poistuu



Vilma

Tekee osa-aikatyötä 20 t viikossa.

Saa palkkaa 1 000 €/kk.

Peruspäivärahan määrä ennen 1.4.2024

Vilman **palkasta huomioidaan** peruspäivärahan sovitelussa 300 euron suojaosan ylittävä määrä eli **700 €**.



Jokainen suojaosan ylittävä euro vähentää peruspäivärahan määrää 50 senttiä.



Vilma saa **soviteltua päivärahaa 450 €/kk.**



18 24.1.2024

Peruspäivärahan määrä 1.4.2024 jälkeen

Vilman **palkasta huomioidaan** peruspäivärahan sovitelussa **koko määrä eli 1 000 €**.

Päivärahan sovitelussa
huomioitava määrä 1 000 €



Jokainen euro vähentää peruspäivärahan määrää 50 senttiä.



Vilma saa **soviteltua päivärahaa 300 €/kk.**



Lapsikorotukset poistuvat 1.4. alkaen

- Nykyisin työttömille, joilla on huollettavinaan alle 18-vuotiaita lapsia, maksetaan työttömyysetuuteen lapsikorotusta. Moniin muihin etuuksiin ei sisälly lapsikorotusta.
- Lapsikorotus on:
 - yhdestä lapsesta 5,84 euroa päivässä eli 125,56 euroa kuukaudessa
 - kahdesta lapsesta yhteensä 8,57 euroa päivässä eli 184,26 euroa kuukaudessa
 - kolmesta tai useammasta lapsesta yhteensä 11,05 euroa päivässä eli 237,56 euroa kuukaudessa.
- **Lapsikorotukset poistuvat maksusta 1.4.2024 alkaen.**

Työttömyysturvan lapsikorotukset poistuvat



Mikko

Tekee satunnaisia työkeikkoja, joista saa palkkaa 720 € työmarkkinatuen sovittelujakson aikana.
Kahden lapsen yksinhuoltaja.

Työmarkkinatuen määrä ennen 1.4.2024

Mikon **palkasta huomioidaan** työmarkkinatuen sovitelussa 300 euron suojaosan ylittävä määrä eli **420 €**.

Suojaosa 300 € Sovittelussa huomioitava määrä 420 €



Jokainen suojaosan ylittävä euro vähentää työttömarkkinatuen määrää 50 senttiä.



Mikko saa työmarkkinatuen **lapsikorotusta** kahdesta lapsesta yhteensä **184 €/kk**.



Mikko saa **soviteltua työmarkkinatukea 774 €/kk**.



Työmarkkinatuen määrä 1.4.2024 jälkeen

Mikon **palkasta huomioidaan** työmarkkinatuen sovitelussa **koko määrä eli 720 €**.

Sovittelussa huomioitava määrä 720 €



Jokainen euro vähentää työmarkkinatuen määrää 50 senttiä.



Työmarkkinatuen **lapsikorotusta ei makseta** 1.4.2024 jälkeen.



Mikko saa **soviteltua työmarkkinatukea 440 €/kk**.



Palkansaajan työssäoloehto muuttuu

- Jos työtön täyttää työssäoloehdon, hänellä on **oikeus työttömyyskassan maksamaan ansiopäivärahaan tai Kelan maksamaan peruspäivärahaan**. Jos työttömällä ei ole oikeutta peruspäivärahaan, hänellä voi olla oikeus työmarkkinatukeen.
- Nykyään työssäoloehto kertyy sellaisista **kalenteriviikoista**, joiden aikana palkansaaja on työskennellyt vähintään **18 tuntia**.
- Jatkossa työssäoloehto kertyy, jos **kalenterikuukauden aikana maksettu palkkatulo on vähintään 930 euroa**. Työssäoloehto voi kertyä myös puolikkaita kuukausia silloin, kun kalenterikuukauden aikana maksettu palkkatulo on vähintään 465 mutta alle 930 euroa.
- Lisäksi työssäoloehto pitenee nykyisestä 26 kalenteriviikosta eli noin kuudesta kuukaudesta 12 kuukauteen. Työssäoloehdon ei jatkossakaan tarvitse kertyä yhdenjaksoisesta työstä, vaan tarkastelujakso säilyy 28 kuukaudessa.

Voimaantulo

- Uutta tuloperusteista työssäoloehto sovelletaan **2.9.2024 alkaen**.
- Jos henkilön työssäoloehto täyttyy työstä sunnuntaihin 1.9.2024 mennessä, sovelletaan nykyisiä säännöksiä työssäoloehdon täyttymisessä.
- Ennen 2.9.2024 tehdystä työstä kertyneet työssäoloehtoviikot **muunnetaan laskennallisesti työssäoloehtokuukausiksi**.
 - Esimerkki: A on kerryttänyt 1.9.2024 mennessä 16 työssäoloehtoon luettavaa kalenteriviikkoa. Työssäoloehtokuukausiksi muunnettuna tämä tarkoittaa neljää työssäoloehtokuukautta. Jotta A täyttää 12 kuukauden työssäoloehdon, hän tarvitsee vielä kahdeksan työssäoloehtokuukauden.

Työssäoloehdon muutosten vaikutukset

- Työssäoloehdon pidentäminen tarkoittaa, että **aiempaa harvempi pääsee perus- tai ansiopäivärahalle**. Vastaavasti entistä useampi saa työmarkkinatukea. Muutos vaikuttaa ennen kaikkea työuran alussa oleviin ja niihin, joilla työhistoria on katkonainen.
- Työssäoloehdon **euroistaminen helpottaa keskimäärin hieman perus- tai ansiopäivärahalle pääsyä**, koska työssäoloehto voi kertyä myös puolikkaina kuukausina.
- Henkilöillä, joilla työssäoloehto kertyy yhdenjaksoisesta kokoaikatyöstä tai säännöllisestä osa-aikatyöstä, euroistaminen ei vaikuta työssäoloehdon täyttymiseen.

Esimerkki

- A työskentelee joka viikko 22,5 tuntia ja B joka toinen viikko 30 tuntia ja joka toinen viikko 15 tuntia. Kuukausitasolla työtuntimäärät ovat samat.
- Kummankin tuntipalkka on 13 euroa. Kuukausipalkka on tällöin kummallakin keskimäärin 1 313 euroa.
- Nykyään A täyttää työssäoloehdon **puolet nopeammin** kuin B, koska työssäoloehto ei kerry kalenteriviikoista, joina työaika jää alle 18 tunnin.
- **Euroistamisen myötä työssäoloehto kertyy molemmilla samassa ajassa**, koska molempien kuukausipalkka ylittää euroistetun työssäoloehdon tulorajan 930 euroa.

Muutoksia, joita eduskunta ei ole vielä hyväksynyt

- Palkkatuki työ ei 2.9.2024 alkaen pääsääntöisesti kerryttäisi työssäoloehto.
- Osasta työttömyysturvan ikäsidonnaisista poikkeuksista luovuttaisiin:
 - Työllistymistä edistävä palvelu ei kerryttäisi työssäoloehto.
 - Velvoitepalvelua ja -työtä koskevat säännökset kumottaisiin.
- Ansiopäivärahan taso alenisi portaittain työttömyyden edetessä (ei koske Kelan etuuksia).
- Vuorotteluvapaajärjestelmä lakkautettaisiin.

Lue lisää: www.kela.fi/tyottomyys

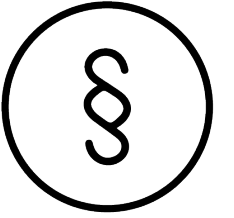
Kela|Fpa[®]

Näin yleinen asumistuki muuttuu 2024

juristi Rita Lääkkölä

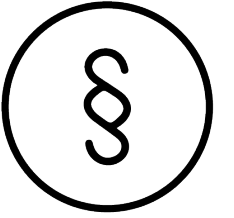
Yleisen asumistuen muutokset vuonna 2024

Tuen korvausprosentti	Perusomavastuu	Kuntaryhmät
<p>Tuen korvausprosentti pienenee nykyisestä 80 prosentista 70 prosenttiin. Voimaan 1.4.2024 alkaen.</p>	<p>Tulojen vaikutusta tuen määrään kiristetään nykyisestä 42 prosentista 50 prosenttiin. Aikuisen ja lapsen kertoimia perusomavastuukaavassa muutetaan. Voimaan 1.4.2024 alkaen.</p>	<p>Helsinki yhdistetään samaan kuntaryhmään Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kanssa, joten enimmäisasumismenot Helsingissä pienenevät. Voimaan 1.4.2024 alkaen.</p>
Ansiotulovähennys	Omistusasunnot	Asumisoikeusasunnot
<p>Ansiotulovähennys poistuu. Voimaan 1.4.2024 alkaen.</p>	<p>Oikeus saada yleistä asumistukea omistusasuntoon poistuu. Voimaan 1.1.2025 alkaen.</p>	<p>Asumisoikeusasunnoissa ei oteta enää huomioon asuntolainan korkoja. Voimaan 1.1.2025 alkaen.</p>



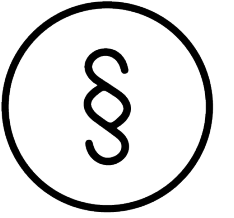
Tuen korvausprosentti pienenee

- Tuen korvausprosentti pienenee nykyisestä 80 %:sta 70 %:iin.
 - Tuen määrä on 1.4.2024 alkaen 70 % hyväksyttävistä asumismenoista, joista on vähennetty perusomavastuu.
 - Jos hyväksyttävät asumismenot ovat suuremmat kuin enimmäisasumismenot, tuen määrä lasketaan enimmäisasumismenojen mukaan.
 - Tuensaajan tulee siis jatkossa kattaa vähintään 30 % asumismenoistaan muista tuloistaan.
- Muutos tulee voimaan, kun uutta yleistä asumistukea myönnetään tai maksussa olevaa tukea tarkistetaan 1.4.2024 alkaen tai myöhemmin.
 - Tuensaajan ei tarvitse hakea tarkistusta korvausprosentin muutoksen vuoksi.



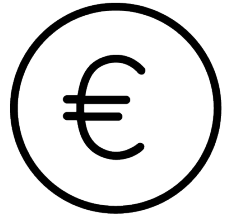
Perusomavastuu nousee

- Yleisen asumistuen tuloharkinta kiristyy, ja tämän seurauksena perusomavastuun laskeminen muuttuu:
 - Perusomavastuun määrä nousee nykyisestä 42 %:sta 50 %:iin.
 - Perusomavastuun aikuisen kerroin pienenee ja lapsen kerroin suurenee.
- Perusomavastuuta muodostuu jatkossa aiempaa pienemmillä tuloilla ja perusomavastuun määrä on aiempaa suurempi.
- Muutos tulee voimaan, kun uutta yleistä asumistukea myönnetään tai maksussa olevaa tukea tarkistetaan 1.4.2024 alkaen tai myöhemmin.
 - Tuensaajan ei tarvitse hakea tarkistusta perusomavastuun muutoksen vuoksi.



Helsingin kuntaryhmä muuttuu

- Yleisen asumistuen huomioon otettavien asumismenojen enimmäismäärät on jaettu kuntaryhmiin. Ahvenanmaalla on kuntaryhmistä erilliset enimmäisasumismenot.
 - Kuntaryhmä I: Helsinki
 - Kuntaryhmä II: Espoo, Kauniainen ja Vantaa
 - Kuntaryhmä III: Muut suuret kaupungit
 - Kuntaryhmä IV: Muut kunnat
- Helsinki yhdistetään 1.4.2024 alkaen Espoon, Kauniaisten ja Vantaan kanssa samaan kuntaryhmään.
 - Tämän seurauksena enimmäisasumismenot Helsingissä pienenevät.
- Muutokset tulevat voimaan, kun uutta yleistä asumistukea myönnetään tai maksussa olevaa tukea tarkistetaan 1.4.2024 alkaen tai myöhemmin.
 - Tuensaajan ei tarvitse hakea tarkistusta kuntaryhmän muutoksen vuoksi.



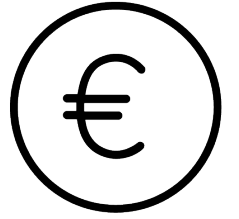
Enimmäisasumismenojen määrät

- Enimmäisasumismenot kuntaryhmittäin 1.1.-31.3.2024:

Ruokakunnan koko, hlöä	I kuntaryhmä	II kuntaryhmä	III kuntaryhmä	IV kuntaryhmä	Ahvenanmaa
1	582	563	447	394	517
2	843	808	652	574	756
3	1072	1019	828	734	958
4	1253	1188	981	875	1135
+ lisähenkilöä kohden e/kk	156	148	134	129	155

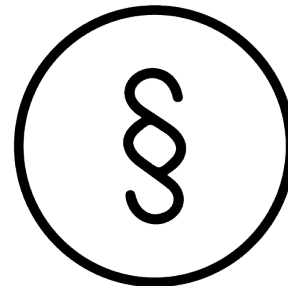
- Enimmäisasumismenot kuntaryhmittäin 1.4.2024 alkaen:

Ruokakunnan koko, hlöä	I kuntaryhmä	II kuntaryhmä	III kuntaryhmä	Ahvenanmaa (31.5.2024 asti)
1	563	447	394	517
2	808	652	574	756
3	1019	828	734	958
4	1188	981	875	1135
+ lisähenkilöä kohden e/kk	148	134	134	155



Ansiotulovähennyksen poistuminen

- Ansiotulovähennys poistuu 1.4.2024 alkaen.
 - Jatkossa palkka- ja elinkeinotoiminnan tuloista ei siis tehdä ansiotulovähennystä.
- Muutos tulee voimaan, kun uutta asumistukea myönnetään tai maksussa olevaa asumistukea tarkistetaan 1.4.2024 alkaen tai myöhemmin.
- Yleinen asumistuki tarkistetaan, jos ruokakunnan olosuhteet muuttuvat.
 - Asiakkaan ei tarvitse hakea asumistuen tarkistusta pelkästään ansiotulovähennyksen poistumisen vuoksi.
 - Tulojen muuttuessa asumistuki tarkistetaan vain, jos ruokakunnan todellisissa tuloissa on tapahtunut huomattava muutos.
 - Huomattava muutos tapahtuu, jos ruokakunnan tulot nousevat vähintään 400 euroa tai laskevat vähintään 200 euroa.



Omistusasuntojen tuki lakkaa

- Omistusasuntoihin ei makseta yleistä asumistukea 1.1.2025 alkaen.
 - Omistusasuntoihin ei siis myönnetä uusia asumistukia 1.1.2025 alkaen, ja Kela lakkauttaa maksussa olevat asumistuet 1.1.2025 alkaen.
- Yleisessä asumistuessa omistusasuntoina pidetään myös asuntoja, joihin ei ole tehty vuokrasopimusta ja joissa ruokakunta vastaa asumismenoista kuten omistaja.
- Muutos ei koske asumisoikeusasuntoja eikä osaomistusasuntoja.




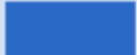

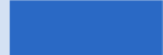

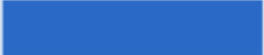



Muutokset asumisoikeusasunnon menoissa

- Asuntolainan korkoja ei oteta asumisoikeusasunnoissa huomioon 1.1.2025 alkaen.
- Muutos tulee voimaan, kun uutta yleistä asumistukea myönnetään tai maksussa olevaa tukea tarkistetaan 1.1.2025 alkaen tai myöhemmin.
- Jos asuntolainan korkojen määrä on ollut vähintään 50 euroa kuukaudessa eikä asumismenoissa ole tapahtunut muita muutoksia, asiakkaan tulee hakea asumistuen tarkistusta.

Miten lainmuutokset näkyvät asiakkaille?

Yleinen asumistuki pienenee vuonna 2024

	 Heikki, osa-aikatyössä Asuu yksin asumisoikeusasunnossa Tampereella Hakee uutta asumistukea	 Anni, kokopäivätyössä Asuu kahden alaikäisen lapsensa kanssa vuokra-asunnossa Raumalla Hakee asumistuen vuositarkistusta 1.4.2024	 Ilona, opiskelija Asuu yksin vuokra-asunnossa Helsingissä Hakee asumistuen vuositarkistusta 1.9.2024
Tulot	Palkkatulo 1 000 €/kk Työttömyysetuus ennen 1.4.2024 20,93 €/pv Työttömyysetuus 1.4.2024 alkaen 13,95 €/pv	Palkkatulo 2 500 €/kk Lapsilisät eivät ole tuloa yleisessä asumistuessa	Opintotuki 279,38 €/kk Opintolaina ei ole tuloa yleisessä asumistuessa
Asumismenot	Vastike 550 €/kk Erillinen vesimaksu* 20 €/kk Asuntolainan korot 38 €/kk	Vuokra 800 €/kk Erillinen vesimaksu* 60 €/kk	Vuokra ennen 1.9.2024 740 €/kk Vuokra 1.9.2024 alkaen 800 €/kk Erillinen vesimaksu* 20 €/kk
Asumistuki	Ennen 1.4.2024  232,61 €/kk 1.4.2024 jälkeen  124,25 €/kk	Ennen  274,72 €/kk Jälkeen  112,35 €/kk	Ennen  465,60 €/kk Jälkeen  394,10 €/kk

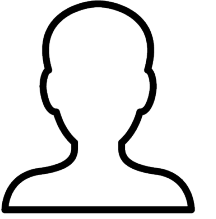
*Erillinen vesimaksu otetaan asumismenona huomioon vahvistetun normin mukaisesti, vuosina 2023 ja 2024 vesinormi on 20 €/kk.

Grafiikka: Kela



Yleisen asumistuen suojasäännös

- Anssi asuu yksin vuokra-asunnossa Oulussa. Hän hakee yleisen asumistuen tarkistusta vuokran nousun vuoksi 1.4.2024 alkaen.
- Anssin tulona on työmarkkinatuki 800,02 euroa kuukaudessa.
- Anssin vuokra on 31.3.2024 asti 580 euroa kuukaudessa ja 1.4.2024 alkaen 635 euroa kuukaudessa.
- Tarkistuksen yhteydessä Anssin yleisen asumistuen määrä pienenisi, koska 1.4.2024 voimaan tulevat lainmuutokset vaikuttavat Anssin asumistuen määrään.
 - Anssin tuloissa ei kuitenkaan ole tapahtunut muutoksia.
- Laissa säädetyn suojasäännöksen vuoksi Anssin asumistukea ei tarkisteta, vaan tuen maksaminen jatkuu entisin perustein.



Omistusasunnon tuen lakkaaminen

- Pirkko asuu yksin omistamassaan osakeasunnossa. Hän on yrittäjä ja hänen tulonaan on YEL-työtulo.
- Pirkko hakee asumistuen tarkistusta vastikkeen nousun takia 1.2.2024 alkaen.
 - Vastikkeen määrä ennen 1.2.2024 on 210 euroa.
 - Vastikkeen määrä 1.2.2024 alkaen on 300 euroa.
 - Lisäksi Pirkko maksaa erillistä vesimaksua.
- Pirkon asumistuki tarkistetaan ja tuki myönnetään määräaikaisena 31.12.2024 saakka.

Lue lisää: www.kela.fi/asumisen-tuet

Kela|Fpa 

Näin toimeentulotuki muuttuu 2024

Erikoissuunnittelija Venla Hietala

Perustoimeentulotuen muutokset 1.4.2024

Mikä muuttuu?	Asumismenot	Määräaika edullisemman asunnon etsimiseen
Muutokset koskevat vain toimeentulotukilain 7 a §:ää.	Hyväksyttävät asumismenot määritellään tarkemmin lain tasolla.	Määräaika muuttuu ehdottomaksi (3kk), mutta sitä voidaan pidentää.
Erityiset perusteet	Asumisnormit	Voimaantulo
Erityiset perusteet korkeampien asumismenojen huomioimiselle tuodaan lain tasolle ja harkinnan reunaehdot määritellään tarkemmin.	Kuntakohtaiset asumisnormit määritellään asetuksessa.	Laki tulee voimaan 1.4.2024. Uusi laki koskee hakemuksia, jotka kohdistuvat aikaan 1.4.2024 ja sen jälkeen.

Perustoimeentulotuksessa huomioon otavat asumismenot

Mikä muuttuu?

- Viittaus yleisen asumistuen pykälään poistuu ja hyväksyttävät menot on tuotu toimeentulotukilakiin.
- Saunamaksu kuuluu jatkossa asumisnormin sisälle huomioon otaviin menoihin.

Miten vaikuttaa asiakkaisiin?

- Käytännössä ei aiheuta muutoksia asiakkaiden asumismenojen huomioon otamiseen, vaan asumismenojen huomioon otaminen jatkuu ennallaan nykykäytännön mukaisesti.
- Jos asiakkaalla on menona saunamaksu, tarkastellaan sitä yhdessä asiakkaan muiden asumisnormiin kuuluvien menojen kanssa, esim. vuokra + saunamaksu.
 - 10 euron kohtuullisen kustannuksen raja poistuu.
 - Saunamaksu voidaan huomioda kokonaisuudessaan, jos asumismenot jäävät alle kohtuullisena pidetyn rajan.

Vuokravakuudet

Mikä muuttuu?

- Vuokravakuus ja muuttokustannukset huomioidaan lähtökohtaisesti paikkakunnan kohtuullisen tason mukaiseen asuntoon.
- Pieni ylitys voidaan jatkossakin lain mukaan sallia harkinnalla, mutta tällöin asumismenot kohtuullistetaan välittömästi paikkakunnan asumisnormiin.

Miten vaikuttaa asiakkaisiin?

- Muuton perusteet säilyvät ennallaan.
- Jos asiakas muuttaa asumisnormin ylittävään asuntoon ja hänellä ei ole erityisiä perusteita korkeammille asumismenoille, vuokravakuus voidaan myöntää harkinnalla koko vuokravakuuden määrälle. Asiakkaan vuokrasta huomioidaan kuitenkin vain paikkakunnan kohtuulliseksi katsottu määrä ja asiakas maksaa ylityksen itse.



Asumismenojen kohtuullisuuden arvioiminen

Mikä muuttuu?

- Asumisnormit tuodaan lain tasolle ja niistä säädetään asetuksella.
- Kela valmistelee jatkossakin asumisnormit seuraavalle vuodelle ja tekee niistä esityksen STM:lle.
- 5% harkinta poistuu.

Miten vaikuttaa asiakkaisiin?

- Jatkossa useampi asiakas tulee saamaan kehotuksen etsiä edullisempaa asuntoa, koska harkintaa pienelle ylitykselle ei jatkossa ole. Myös kohtuullistamisia tullaan tekemään nykyistä enemmän.



Erityinen peruste kohtuullista tasoa korkeammille asumismenoille

Mikä muuttuu?

- Hyväksyttävät erityiset perusteet kohtuullista tasoa korkeammille asumismenoille määritellään jatkossa pykälässä.

Miten vaikuttaa asiakkaisiin?

- Käytännössä erityiset perusteet vastaavat Kelan nykymenettelyä ja lainmuutos ei tuo suurta muutosta asumismenojen huomioimiseen.
- Asiakkaan on esitettävä erityiset perusteet Kelalle. Asiakasta tulee ohjata ilmoittamaan Kelalle erityisistä perusteista hakemuksen tai kuulemisen yhteydessä.
- Harkinta säilyy edelleen oleellisena osana perustoimeentulotukea, mutta harkinnan raamit on avattu tarkemmin lain.

Kehotus edullisemmän asunnon etsimiseen ja määräajan asettaminen

Mikä muuttuu?

- Ohjaus etsiä edullisempaa asuntoa voidaan tehdä asuinpaikkakuntaa laajemmalle alueelle.
- Kolmen kuukauden määräaika voidaan pidentää perustellusta syystä. Peruste huomioida asumismenot täysimääräisenä toistaiseksi sillä perusteella, että asiakas etsii edullisempaa asuntoa, poistuu.

Miten vaikuttaa asiakkaisiin?

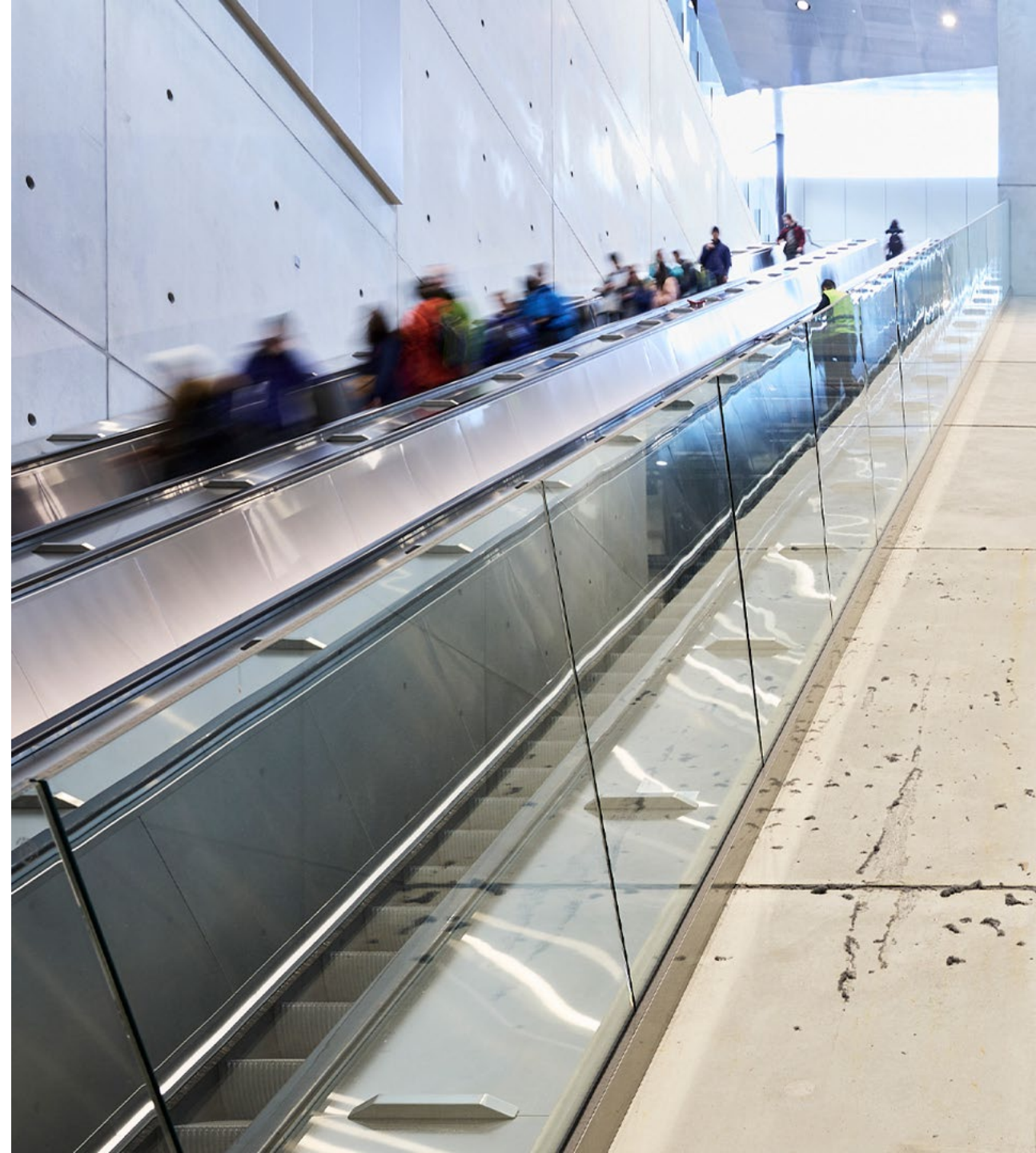
- Käytännössä Kela ei voi muutoksen jälkeen edellyttää asiakasta muuttamaan pois asuinpaikkakunnaltaan, voimme vain ohjata siihen.
- Jos asiakas etsii aktiivisesti edullisempaa asuntoa, mutta ei löydä sellaista, voi hän esittää selvityksen Kelalle ja määräaika voidaan pidentää.

Asumisnormit 1.4.2024 alkaen

- Asumisnormeihin tehdään korotuksia 1.4.2024 alkaen.
 - Koska 5 % harkinta poistuu, korotetaan asumisnormeja nyt poikkeuksellisen paljon, jotta vältämme turhat kehotukset edullisemman asunnon etsimiseen.
- Korotuksia tehdään lähes 200 kunnan normeihin.
 - Korotukset ovat joko 3% tai 5% ja ne voivat vaihdella eri kotitalouskokojen välillä kunnan sisällä.
 - Korotukset kohdistuvat niihin kuntiin, joissa tilastollisesti keskimäärin ilmoitetut vuokramenot ovat suuremmat, kuin Kelan asumisnormi.
 - Lisäksi yleinen vuokrien nousu on vaikuttanut asumisnormien tasonkorotuksiin.
- [Uudet asumisnormit, jotka ovat voimassa 1.4.2024 alkaen on julkaistu asiakkaille kela.fi-sivuilla.](#)

Muutokset muissa etuuksissa heijastuvat viimesijaiseen etuuteen

- Työttömyysturvan ja yleisen asumistuen, sekä muiden etuuksien muutokset heijastuvat suoraan perustoimeentulotukeen.
- Kelan arvion mukaan perustoimeentulotuen saajakotitalouksien määrä kasvaa 25 000 indeksijäädytysten sekä työttömyysturvan ja yleisen asumistuen leikkausten johdosta.





Sanna on työtön, kahden yli 10-v. lapsen yksinhuoltaja Sipoosta. Hänellä ei ole säästöjä tai muita varoja. Hän hakee Kelasta perustoimeentulotukea tiukan taloudellisen tilanteensa vuoksi.

	Etuus	Joulukuu 2023 e/kk	Huhtikuu 2024
Tulot	Työmarkkinatuki (+ lapsikorotus 31.3.2024 asti)	760,00	595,36
	Lapsilisä ja yksinhuoltajakorotus	336,32	346,32
	Asumistuki	662,40	579,60
	Elatustuki	373,94	392,40
	Yhteensä	2 132,66	1913,32
Menot	Vuokra	810,00	810,00
	Vesimaksu	45,00	45,00
	Perusosa perheeseen mukaan	1 448,84	1 463,40
	• Yksinhuoltaja 632,83	632,83	669,99
	• 1. yli 10-v. lapsi 421,88	421,88	411,40
• 2. yli 10-v. lapsi 394,13	394,13	382,01	
Yhteensä	2 303,84	2 318,40	
Laskelma	Tuloista vähennetään menot	2 132,66 – 2 303,84 = –171,18	1 913,32 – 2 318,40 = –405,08
Tuen määrä	Sannan perheelle maksetaan	171,18	405,08

Lue lisää: www.kela.fi/toimeentulotuki

Kela|Fpa 

Kelan palvelut yhteisille asiakkaille

Asiakaspalvelukeskuksen päällikkö Susanna Hytönen

Yhden tavallisen työpäivän aikana* Kelassa

Tehdään

23 400

etuuspäätöstä



Vastaanotetaan

47 000

verkkohakemusta



Vastaanotetaan

11 400

paperihakemusta

Lähetetään

53 000

kirjettä

Skannataan

21 000

asiakkaiden toimittamaa
paperista asiakirjaa

Suorakorvataan

101 800

lääkkeiden ostokertaa



Maksetaan
sosiaali-
etuuksina
yhteensä

59 milj. €



Palvellaan

2 300

asiakasta
palvelu-
pisteissä



Korvataan

15 700

sairaanhoidon
vuoksi tehtävää
matkaa



Vastataan

8 200

puheluun

Soitetaan

5 300

puhelua



Tallennetaan

77 300

reseptiä Kanta-palvelujen
Reseptikeskukseen

Tallennetaan

1,3 milj.

asiakirjaa Kanta-palvelujen
Potilastietojen arkistoon

Yhteisen asiakkaan auttaminen

- **Riippumatta siitä, miten asiakas ottaa Kelaan yhteyttä, hän saa omaan tilanteeseensa sopivaa palvelua.** Tärkeintä on, että yhteinen asiakkaamme saa hänelle kuuluvat etuudet ja palvelut sujuvasti.
- Lähellä asiakkaita olevat **kumppanit voivat tunnistaa asiakkaan tarpeen ja auttaa löytämään sopivan asiointitavan.** Kun asiakas ohjataan suoraan hänen tilanteeseensa sopivaan palveluun, asiat hoituvat mahdollisimman helposti.
- Kela tarjoaa myös kumppaneilleen monia asiointitapoja verkosta puhelimeen. Viranomaisten välinen **tiedonvaihto helpottaa yhteisen asiakkaan auttamista.**
- Kela tekee kumppaneiden kanssa yhteistyötä alueellisesti ja paikallisesti tarpeen mukaan.
- **Kelan palveluyksiköt ja yhteystiedot:**
 - Asiakkaan lähipalvelut (asiakaspalvelu): www.kela.fi/asiakkaan-lahipalvelut
 - Valtakunnalliset asiakkuuspalvelut (ratkaisutyö): www.kela.fi/valtakunnalliset-asiakkuuspalvelut



Miten ja mihin Kelan palveluihin ohjaan? 1(2)



Varaa asiakkaalle aika, jos hän tarvitsee asiointiin tukea.

- Puhelinajan voit varata Suomi.fi-tunnuksilla. Myös tulkkivarausten tekeminen onnistuu tunnuksilla. Puhelinaika voi olla yhdessä kumppanin kanssa, jos varaus on tehty teidän tapaamisajalle.
- Verkossa asiakkaille voi varata 15 min neuvonta-aikoja puhelimeen. Asiakas voi varata palvelupisteelle ajanvarauksen soittamalla.



Ohjaa asiakas soittamaan Kelaan

- kun asiakas tarvitsee henkilökohtaista palvelua ja pystyy asioimaan puhelimesta.
- Puhelimesta pystymme hoitamaan useimmat asiat, liitteiden toimittamisessa neuvomme puhelun aikana.



Ohjaa asiakas palvelupisteelle

- kun asiakas tarvitsee henkilökohtaista palvelua.
- Tarkista palvelupisteen aukioloaika: www.kela.fi/palvelupisteet

Miten ja mihin Kelan palveluihin ohjaan? 2(2)



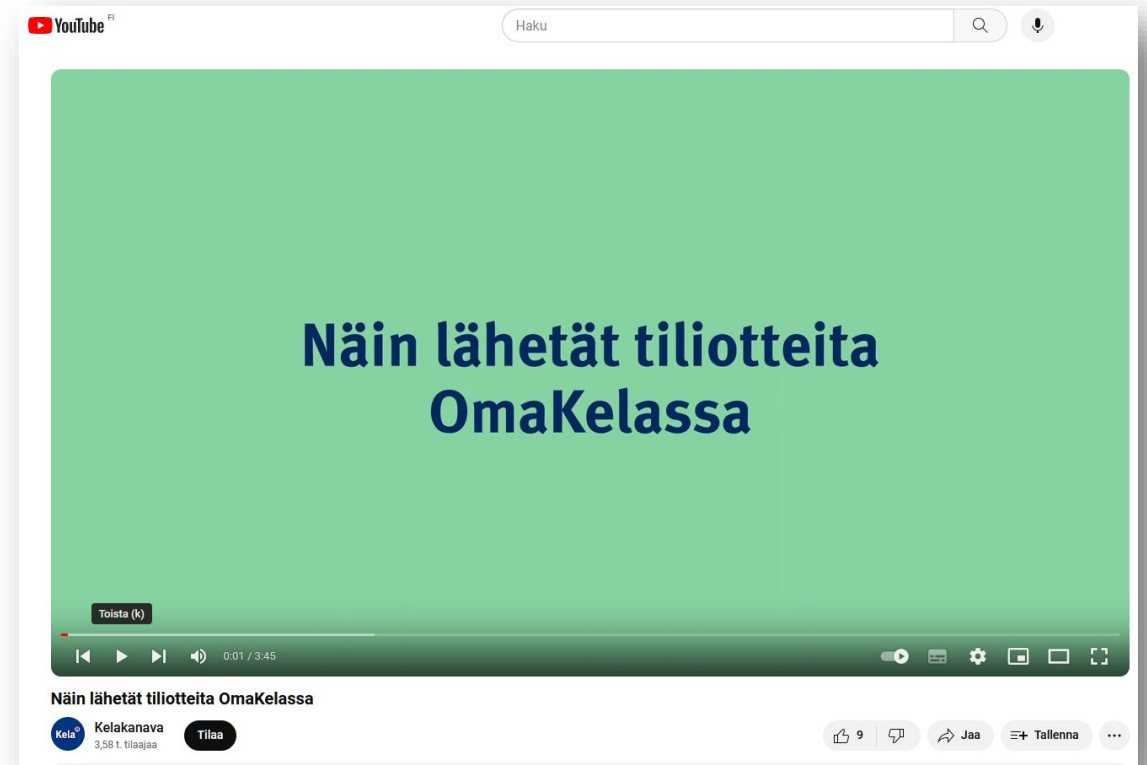
Ohjaa asiakas verkkoon

- kun hän pystyy hoitamaan asiansa omatoimisesti.
- Kirjautuminen ja ohjeet: www.kela.fi/omakela
- Ohjevideot: www.youtube.com/Kelakanava



Asiakas voi myös postittaa hakemukset ja liitteet Kelaan.

- Postiosoite: Kela, PL 10, 00056 KELA
- www.kela.fi/lomakkeet



Millä kielillä Kela palvelee?

1

OmaKelassa voi asioida suomeksi ja ruotsiksi.

2

Puhelinpalvelussa saa henkilökohtaista neuvontaa suomeksi, ruotsiksi, englanniksi ja saamen kielillä.

3

Kelan palvelupisteessä saa henkilökohtaista neuvontaa kasvokkain suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

4

Jos asiakas tarvitsee tulkin, hänelle kannattaa varata puhelinaika. Kelan kumppanina voit ilmoittaa tulkin tarpeesta ajanvarauksen yhteydessä, asiakas ei.

Tietoa Kelan etuuksista monella eri kielellä

Kela.fi:ssä on laajasti tietoa suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Perustietoa ja esitteitä on myös selkokielillä, saamen kielillä, viittomakielillä ja muilla kielillä.

www.kela.fi/selkokieli

Infofinland.fi:ssä on tietoa Suomen sosiaaliturvasta ja Kelan etuuksista.

www.infofinland.fi

Tietoa ja neuvontaa kumppaneille



- **Etustietopalvelu Kelmusta** voi tarkistaa asiakkaan tietoja ja lähettää perustoimeentulotuen hakemuksia ja asiakirjoja.
- **Kelan viranomaislinja** ma–pe klo 9–15 numerossa 020 692 235
 - antaa neuvontaa etuuksien perusteista ja hakemismenettelystä
 - luovuttaa tietoja esim. asiakkaan tilanteesta, asian käsittelyvaiheesta, etuuden määrästä ja maksamisesta
- **Sähköpostitse (muista suojaus)** kumppanit.neuvonta@kela.fi
- Toimeentulotuen alueelliset palvelunumerot sosiaalitoimelle ja palveluntuottajille ma–pe klo 9–12
 - Kiireellisissä asiakastilanteissa neuvontaa saa klo 9–16.
- Kumppaneiden palvelut ja hyödyllistä tietoa asioinnista: www.kela.fi/yhteistyokumppanit-asiakaspalvelu

Kun pyydät Kelasta salassa pidettävää tietoa asiakkaastasi, sinun täytyy perustella pyyntösi tai pyytää asiakastasi antamaan Kelalle suostumus tietojen luovuttamiseen.

Näin varaat puhelinajan

www.kela.fi/yhteistyokumppanit-asiakaspalvelu-ajanvaraus

Organisaatio
Kelan rekisterissä
Palvelun käyttöehto



Kunnat ja hyvinvointialueet ovat rekisterissä. Muut organisaatiot rekisteröityvät.

[Ohje](#)

Suomi.fi-asiointivaltuus
"Sosiaaliturvan etuusasioiden ajanvarauksen tekeminen"



Oman organisaatiosi valtuuttaja antaa sinulle ja muille työntekijöille valtuuden.

[Ohje](#)

Ajan varaaminen
Kirjaudu ja tunnistaudu



Valitse kohta Asioi työtehtävissä ja organisaatio, jonka puolesta asioit.

Ajan varaaminen
Hyväksy varausehdot

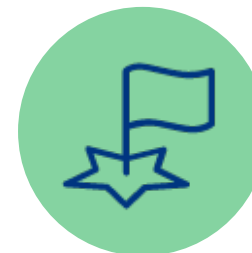


Pyydä asiakkaalta suostumus ajan varaamiseen tai perumiseen ja yhteystietojen käsittelyyn. Hyväksy ehdot.

Ajan varaaminen
Varaa aika asiakkaalle



Täytä varauksen tiedot, valitse sopiva aika ja lisää asiakkaan henkilö- ja yhteystiedot. Vahvista varaus ja kirjaudu ulos.



**Lue lisää:
[www.kela.fi/yhteistyokumppanit-
asiakaspalvelu](http://www.kela.fi/yhteistyokumppanit-asiakaspalvelu)**

Kela.fi-sivut ja etuusohjeet

- [Työttömyysturva \(kela.fi\)](#)
- [Työttömyysturvan etuusohje \(pdf, 11.1.2024\)](#)
- [Yleinen asumistuki \(kela.fi\)](#)
- [Yleisen asumistuen etuusohje \(pdf, 18.1.2024\)](#)
- [Toimeentulotuki \(kela.fi\)](#)
- [Toimeentulotuen etuusohje \(pdf, 17.1.2024\)](#)
- [Hyväksyttävien asumismenojen rajat \(kela.fi\)](#)
- Kela.fi-sivut työttömyysetuuksista uudistuvat helmikuussa.
- Etuusohjeita päivitetään lähempänä muutoksen voimaantuloa.

Viestintää muutoksista

- [Lue lisää etuuksien muutoksista](#)
- [Selkoesitteiden uudet versiot julkaistaan 2/2024](#)
 - Erilliset esitteet esim. työttömyysturvasta, yleisestä asumistuesta ja toimeentulotuesta
 - Kumppanit voivat tilata esitteitä sähköpostitse: lomakevarasto@kela.fi
 - Suomi, ruotsi ja saamen kielet
- Keskeisistä muutoksista on tulossa asiakkaille suunnattu infolehtinen.
- Pysy ajan tasalla
 - [Tilaa Kelan tiedotteet](#)
 - [Tilaa Kelan uutiskirjeitä](#)
 - [Tutustu elämässä.fihin – Kelan verkkomedia asiakkaille ja kumppaneille](#)

Yhteystiedot

Valtakunnallinen asiakaspalvelu kumppaneille:

www.kela.fi/yhteistyokumppanit-asiakaspalvelu

Alueellinen yhteistyö:

Asiakkaan lähipalvelut (asiakaspalvelu):

www.kela.fi/asiakkaan-lahipalvelut

Valtakunnalliset asiakkuuspalvelut (ratkaisutyö):

www.kela.fi/valtakunnalliset-asiakkuuspalvelut

Kelan viestintä: viestinta@kela.fi

Sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@kela.fi